

Regelbunden tillsyn i Vireda skola

Förskoleklass

Grundskola årskurs 1–6

Inledning

Skolinspektionen har granskat verksamheten i Aneby kommun och besökt Vireda skola den 27 och 28 augusti 2008. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för den regelbundna tillsynen.

Inspektionen riktas mot tre huvudområden: Kunskaper, Normer och värden samt Ledning och kvalitetsarbete. Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om inspektionen, bl.a. de bedömningsunderlag som har använts i inspektionen, finns i separata material och på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).

På de punkter där Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs har huvudmannen och rektorn för skolan ansvar för att åtgärder vidtas. Åtgärderna ska redovisas till Skolinspektionen inom tre månader från dagen för Skolinspektionens beslut, dvs. senast den 2 mars 2009.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömning är dels dokument från kommunen och skolan, dels den information som samlats in under besöket. I Vireda skola intervjuades rektorn, lärare, elever och föräldrar. Även annan information om kommunen och skolan från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts.

Rektorn har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Beskrivning av skolan

Tabell 1: Antal elever på Vireda skola

Skolan/verksamheten	Antal elever
Förskoleklass	6
Grundskola	67
Skolbarnsomsorg	30

Källa: Aneby kommun

Vireda skola ligger i Aneby kommuns nordvästra del. Till skolan kommer elever från den omgivande landsbygden och de mindre samhällen som finns där. Inför läsåret 2007-2008 lades skolan i Lommaryd ner och även de eleverna går nu på Vireda skola. På skolan har en idrottshall nyligen byggts. Den är tänkt att bli en allaktivitetsanläggning för hela bygden. I samband med detta har också skolan byggts om och lokalerna var vid inspektionen ändamålsenliga och funktionella. På skolan finns en rektor och åtta lärare. Eleverna är organiserade i en klass med förskoleklass och årskurserna ett och två, en klass med årskurserna tre och fyra, en klass med årskurserna fyra och fem samt en klass med årskurs sex.

Bedömningar

1 Kunskaper

Inom detta granskningsområde behandlas skolans kunskapsresultat och arbetet för att varje elev ska nå de nationella målen för lärandet uttryckta i läroplan och kursplaner. Vidare granskas vilka förutsättningar skolan ger för att eleverna ska nå målen.

1.1 Kunskapsresultat

Inom detta bedömningsområde granskas:

- om eleverna tillägnar sig kunskaper i enlighet med läroplanens och kursplanernas mål.

Kommentar och bedömning:

På Vireda skola saknas uppföljning av alla ämnen vilket gör att endast resultaten på de nationella proven i årskurs 5 för åren 2006 – 2008 kan redovisas. Med tanke på att det dessutom gäller ett litet antal elever är det inte möjligt att dra några slutsatser men man kan skönja en förbättring av resultaten i alla ämnen. Det är dock under alla tre åren en stor andel elever som inte når målen i matematik.

1.2 Uppföljning och kommunikation av kunskapsresultat

Bedömningspunkter

- 1.2.1 Lärarna följer fortlöpande upp resultaten i alla ämnen i förhållande till styrdokumentens krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	x

Motivering

Enligt läroplanen ska läraren utifrån kursplanerna allsidigt utvärdera varje elevs kunskapsutveckling .
Vireda skola saknar uppföljning och utvärdering av elevernas kunskapsutveckling i alla ämnen förutom matematik, svenska och engelska.
Inspektörerna bedömer att skolan måste utarbeta rutiner för uppföljning och utvärdering av elevernas kunskapsutveckling i alla ämnen.

- 1.2.2 Lärarna genomför utvecklingssamtal om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas.

4 (14)

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

Motivering

1.2.3 Lärarna upprättar en framåtsyftande individuell utvecklingsplan i samband med utvecklingssamtalet.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
Vid utvecklingssamtalet ska läraren i en framåtsyftande individuell utvecklingsplan skriftligt sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven skall nå målen och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen och kursplanerna. Informationen vid utvecklingssamtalet ska grunda sig på en utvärdering av elevens utveckling i relation till målen i läroplanen och kursplanerna. Vidare har från och med den 15 juli 2008 bestämmelsen i 7 kap 2 § grundskoleförordningen om individuell utvecklingsplan bland annat ändrats på så sätt att en sådan plan inte enbart ska vara framåtsyftande. Den ska innehålla omdömen om elevens kunskapsutveckling i varje ämne. Dessa omdömen får vara betygslänkande men de bör anpassas till elevernas ålder och förutsättningar. Det är rektorn som beslutar om den närmare utformningen. Planen får också innehålla annan information om elevens skolgång om rektorn beslutar detta. De individuella utvecklingsplaner inspektörerna tagit del av på Vireda skola är kortfattade när det gäller beskrivning av hur målen ska nås och kan inte ses som framåtsyftande. De fokuserar dessutom huvudsakligen på den sociala utvecklingen samt ämnena svenska, engelska och matematik. Skolan har börjat med ett nytt material för att ta fram och förbättra de individuella utvecklingsplanerna. Inspektörerna bedömer att planerna bör utformas så att de motsvarar kraven i författningen.

1.3 Bedömning och betygssättning

Bedömningspunkter

1.3.1 Lärarna använder resultaten från de nationella ämnesproven för att bedöma elevers kunskapsutveckling och som stöd för betygssättning.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

Motivering

1.3.2 Vid bedömning utgår lärarna från de nationella målen i kursplanerna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

Motivering

1.3.3 Betyg sätts, intyg utfärdas och betygskatalog förs enligt grundskoleförordningens krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs

Motivering
Ej relevant för verksamheten.

1.4 Genomförande av utbildningen

Bedömningspunkter

1.4.1 Läroplanens och kursplanernas mål att sträva mot anger inriktningen för skolans utbildning.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

Motivering

1.4.2 Eleverna ges möjlighet till inflytande och ansvarstagande över det egna lärandet.

6 (14)

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
Enligt läroplanen ska skolan sträva efter att varje elev tar ett personligt ansvar för sina studier och sin arbetsmiljö, successivt utövar ett allt större inflytande över sin utbildning och det inre arbetet i skolan och har kunskap om demokratins principer och utvecklar sin förmåga att arbeta i demokratiska arbetsformer. På Vireda skola finns ett elevråd som främst avhandlar frågor av betydelse för skolan inre och yttre miljö. Elevernas möjlighet att utöva inflytande över utbildningen och därigenom även deras möjlighet att kunna ta ett allt större ansvar för sina egna studier är dock begränsad. Såväl lärare som elever säger att det är lärarna som planerar och att eleverna sedan kan komma in med önskemål. Inspektörerna bedömer att skolan bör förstärka elevernas möjlighet att ha inflytande över sin utbildning och därigenom ta ansvar för sitt eget lärande.

- 1.4.3 Eleverna ges kunskap om demokratins principer och utvecklar sin förmåga att arbeta i demokratiska former.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

Motivering

- 1.4.4 De som arbetar i skolan samverkar inom och mellan verksamheterna för att stödja elevernas utveckling och lärande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
Samarbetsformer mellan förskoleklass, skola och fritidshem ska enligt läroplanen utvecklas för att berika varje elevs mångsidiga utveckling och lärande. Vidare ska alla som arbetar i skolan samverka för att göra skolan till en god miljö för utveckling och lärande och läraren ska samverka med andra lärare i arbetet för att nå utbildningsmålen. I Vireda skola sker viss samverkan i form av överlämnandekonferenser mellan årskurs 6 och 7 då i huvudsak elever i behov av särskilt stöd uppmärks-

sammas. Samarbetet för att utifrån nationella målen stödja alla elevers långsiktiga utveckling och lärande uppmärksammas däremot inte i tillräcklig utsträckning.
Inspektörerna bedömer att Vireda skola bör utveckla samarbetet med årskurserna 7–9.

- 1.4.5 Utbildningen i förskoleklassen stimulerar varje barns utveckling och lärande och ligger till grund till fortsatt skolgång.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

Motivering

1.5 Anpassning av verksamheten till elevernas behov

Bedömningspunkter

- 1.5.1 Skolans undervisning anpassas till varje elevs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

Motivering

- 1.5.2 Särskilt stöd ges till barn och elever som har svårigheter i skolarbetet.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

Motivering

- 1.5.3 Vid behov av särskilda stödåtgärder utarbetas alltid åtgärdsprogram som uppfyller författningarnas krav.

8 (14)

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

Motivering

2 Normer och värden

Inom detta granskningsområde behandlas skolans arbete för att påverka och stimulera eleverna att omfatta vårt samhälles gemensamma värderingar och låta dem komma till uttryck i vardaglig handling

2.1 Normer och värden i studiemiljö och samvaro

Bedömningspunkter

2.1.1 Skolan utgör en trygg miljö som är inriktad på lärande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

Motivering

2.1.2 Skolan/lärarna bedriver ett aktivt värdegrundsarbete.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
Enligt lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever ska huvudmannen för verksamheten se till att det bedrivs ett målinriktat arbete för att främja barns och elevers lika rättigheter samt att motverka diskriminering på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder och motverka annan kränkande behandling.
På Vireda skola finns inslag av förebyggande verksamhet och skolans personal ingriper när incidenter uppstår. På skolan finns också kamratstödjare som enligt såväl elever som personal har en positiv effekt på skolans värdegrundsklimat. Det finns dock inget målinriktat, kontinuerligt värdegrundsarbete som syftar till att öka elevernas tolerans och respekt för olikheter och

motverka diskriminering.

Inspektörerna bedömer att skolan bör utveckla rutiner för och en kontinuitet i det förebyggande värdegrundsarbetet.

2.1.3 Skolan har upprättat en likabehandlingsplan i enlighet med författningarna och dess mål och åtgärder är synliga i det dagliga arbetet.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

Enligt lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever ska huvudmannen för verksamheten eller den huvudmannen bestämmer se till att det finns en likabehandlingsplan för varje enskild verksamhet. Planen ska syfta till att främja barns och elevers lika rättigheter oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder och att förebygga och förhindra trakasserier och annan kränkande behandling. I planen ska planerade åtgärder redovisas. Planen ska årligen följas upp och ses över. Vidare ska enligt förordningen om barns och elevers deltagande i arbetet med en likabehandlingsplan likabehandlingsplanen upprättas, följas upp och ses över under medverkan av barnen eller eleverna vid den verksamhet för vilken planen gäller. Utformningen och omfattningen av barnens eller elevernas deltagande ska anpassas efter deras ålder och mognad.

Vreda skolas likabehandlingsplan grundar sig på en aktuell kartläggning där områden som kräver insatser har identifierats. För rutiner kring åtgärder hänvisas dock till andra dokument som finns på skolan. Planen saknar koppling till den nya lagen och dess syfte att förebygga och motverka diskriminering. Det saknas också åtgärder då en vuxen kränker en elev. Vidare känner varken intervjuade föräldrar eller elever till planen och den har inte utarbetats under medverkan av barn och elever vid skolan.

Inspektörerna bedömer att skolans likabehandlingsplan måste utformas i enlighet med författningarna.

3 Ledning och kvalitetsarbete

Inom detta granskningsområde behandlas tillgång till utbildning samt verksamhetens ledning och personal och hur skolan följer de nationella bestämmelserna som omfattar dessa grupper. Den regelbundna tillsynen granskar dessutom rektors och personalens ansvarstagande för skolans målinriktning och myndighetsutövning samt hur skolans kvalitetsarbete fungerar för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen.

3.1 Tillgång till likvärdig utbildning

Bedömningspunkter

3.1.1 Varje elev erbjuds det garanterade antalet undervisningstimmar.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
Enligt skollagen omfattar det garanterade antalet undervisningstimmar 6 665 timmar i grundskolan. Av timplanen framgår utbildningens omfattning i timmar för ämnen, ämnesgrupper, språkval och elevens val. Det är den minsta undervisningstid som eleverna ska erbjudas. I grundskoleförordningen finns en kursplan för varje ämne. I kursplanen anges bl.a. de mål som eleverna ska ha uppnått efter det femte och det nionde skolåret. I timplanen för Vireda skola nämns bland annat ämnet Oä vilket är en föråldrad terminologi. Det har också framkommit av intervjuer med rektor och lärare att förutsättningarna för eleverna att nå målen i naturorienterande ämnen och teknik är dåliga på grund av bristande utrustning. Inspektörerna bedömer att skolan måste tillse att undervisningen följer den nationella timplan som gäller i dag samt att man tillser att alla elever ges möjlighet att nå målen för årskurs 5 i alla ämnen.

3.1.2 Skolan erbjuder eleverna språkval, elevens val samt modersmålsundervisning i enlighet med författningarna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
I timplanen anges ett visst antal timmar avsatt för elevens val. Enligt grundskoleförordningen ska eleverna erbjudas ett allsidigt urval av ämnen som elevens val. Undervisningen syftar till att fördjupa och bredda elevens kunskaper i ett eller flera ämnen. Undervisningen ska till sitt innehåll och sin inriktning vara förenligt med målen i den kursplan eller de kursplaner som fastställts för det ämne eller ämnen som utgör elevens val. Av intervjuer med lärare, elever och skolläring har framkommit att elevens val inte erbjuds i den form som beskrivs i grundskoleförordningen utan eleverna ges endast möjlighet att välja ämnesområde i samband med förutbestämda teman och vissa estetiska inslag.

Inspektörerna bedömer att skolan måste utveckla elevens val så att det omfattar ett allsidigt urval av ämnen.
--

3.1.3 Skolan erbjuder eleverna studie- och yrkesorientering.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

Motivering

3.1.4 Utbildningen är avgiftsfri för alla elever med undantag av enstaka inslag som kan föranleda obetydlig kostnad.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

Motivering

3.2 Personalens utbildning

Bedömningspunkter

3.2.1 Skolans pedagogiska personal har utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

Motivering

3.2.2 Rektor har genom utbildning och erfarenhet förvärvat pedagogisk insikt

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

Motivering

12 (14)

3.3 Rektors ansvar

Bedömningspunkter

- 3.3.1 Rektorn är förtrogen med verksamheten och tar som pedagogisk ledare det övergripande ansvaret för att verksamheten inriktas på att nå de nationella målen.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

Motivering

- 3.3.2 Rektorn fattar beslut enligt bestämmelserna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

Motivering

- 3.3.3 Lagen om registerkontroll av personal inom förskoleverksamhet, skola och skolbarnsomsorg följs.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

Motivering

3.4 Kvalitetsarbete

Bedömningspunkter

- 3.4.1 Skolan bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete, det vill säga planerar, följer upp och utvärderar sin verksamhet samt tar tillvara resultaten och omsätter dessa i åtgärder, för att förbättra måluppfyllelsen.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

Enligt läroplanen måste skolans verksamhet utvecklas så att den svarar mot uppställda mål. Detta kräver att undervisningsmålen ständigt prövas, resultaten följs upp och utvärderas och att nya metoder prövas och utvecklas. Ett sådant arbete måste ske i ett aktivt samspel mellan skolans personal och elever och i nära kontakt med såväl hemmen som det omgivande samhället. Vidare har rektorn som pedagogisk ledare och chef för lärarna och övrig personal i skolan det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas på att nå de nationella målen.

På Vireda skola har personalen för första gången upprättat kvalitetsredovisningen och därigenom fått kunskaper om hur arbetet ska redovisas. Kvalitetsarbetet behöver dock systematiseras så att det blir ett användbart verktyg för att utveckla verksamheten. Kvalitén måste ständigt beaktas och verksamheten måste ständigt följas upp och utvärderas, särskilt vad gäller ekevernas kunskapsresultat. Brister bör i högre grad beaktas i syfte att förbättra verksamheten.

Inspektörerna bedömer att skolan behöver utveckla och systematisera sitt kvalitetsarbete så att det blir ett användbart verktyg för att utveckla verksamheten.

- 3.4.2 Kvalitetsarbetet dokumenteras i en kvalitetsredovisning som innehåller en bedömning av i vilken mån de nationella målen för utbildningen nåtts och en redogörelse för vilka åtgärder skolan avser att vidta för att öka måluppfyllelsen.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

Enligt förordningen om kvalitetsredovisning ska kvalitetsredovisningen innehålla en bedömning av i vilken utsträckning de nationella målen för utbildningen har förverkligats och en redogörelse för vilka åtgärder skolan avser att vidta för ökad måluppfyllelse. I kvalitetsredovisningen ska verksamhetens förutsättningar, arbetet i verksamheten och utbildningens måluppfyllelse redovisas. I kvalitetsredovisningen ska uppföljning och utvärdering av likabehandlingsplanen redovisas. Skolans kvalitetsredovisning ska utarbetas under medverkan av lärare, övrig personal och elever.

Vireda skolas kvalitetsredovisning är utarbetad av skolans personal. Den följer läroplanens avsnitt och har en bra struktur inom respektive område med mål, planering av arbetet, utvärdering, resultat, analys samt åtgärder för utveckling. Innehållet under rubrikerna är dock ofta knapphändigt och i synnerhet gäller det redovisningen och analysen av verksamhetens resultat. Ar-

14 (14)

betet med likabehandling utvärderas men likabehandlingsplanen omfattas inte. De elever inspektörerna intervjuat på skolan känner inte till kvalitetsredovisningen. Detsamma gäller intervjuade föräldrar.

Inspektörerna bedömer att skolan bör förbättra sin kvalitetsredovisning så att den ger en bild av kunskapsresultaten i alla ämnen och så att likabehandlingsplanen följs upp och utvärderas. Vidare måste skolan tillse att eleverna blir delaktiga i arbetet med kvalitetsredovisningen.

2008-12-01 Lund

Nils Pihlsgård

Cecilia Rösténus